॥ श्री विष्णुसहस्रनाम स्तोत्रम ॥

ॐ

AATMA

गीता प्रवचन

रविवार सुबह 7 बजे

।।श्रीः।।

।।श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्।।

।।हरिः ओम्।।

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम्।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत्सर्वविघ्नोपशान्तये।। १

यस्य द्विरदवक्त्राद्याः पारिषद्याः परश्शतम्।
विघ्नं निघ्नन्ति सततं विष्वक्सेनं तमाश्रये।। २

नारायणं नमस्कृत्य नरं चैव नरोत्तमम्।
देवीं सरस्वतीं व्यासं ततो जयमुदीरयेत्।। ३

व्यासं वसिष्ठनप्तारं शक्तेः पौत्रमकल्मषम् ।
पराशरात्मजं वन्दे शुकतातं तपोनिधिम् ।। ४

व्यासाय विष्णुरूपाय व्यासरूपाय विष्णवे ।
नमो वै ब्रह्मनिधये वासिष्ठाय नमो नमः ।। ५

अविकाराय शुद्धाय नित्याय परमात्मने ।
सदैकरूपरूपाय विष्णवे सर्वजिष्णवे ।। ६

यस्य स्मरणमात्रेण जन्मसंसारबन्धनात् ।
विमुच्यते नमस्तस्मै विष्णवे प्रभविष्णवे ७

ओं नमो विष्णवे प्रभविष्णवे।

श्री वैशम्पायन उवाच-

श्रुत्वा धर्मानशेषेण पावना नि च सर्वशः।
युधिष्ठिरः शान्तनवं पुनरेवाभ्यभाषत।। ८

युधिष्ठिर उवाच-
किमेकं दैवतं लोके किं वाप्येकं परायणम्।
स्तुवन्तः कं कमर्चन्तः प्राप्नुयुर्मानवाः शुभम्।। ९

को धर्मः सर्वधर्माणां भवतः परमो मतः।
किं जपन्मुच्यते जन्तुर्जन्मसंसारबन्धनात्।। १०

श्रीं भीष्म उवाच-

जगत्प्रभुं देवदेवमनन्तं पुरुषोत्तमम् ।
स्तुवन्नामसहस्रेण पुरुषः सततोत्थितः ।। ११

तमेव चार्चयन्नित्यं भक्त्या पुरुषमव्ययम् ।
ध्यायन्स्तुवन्नमस्यंश्च यजमानस्तमेव च ।। १२

अनादिनिधनं विष्णुं सर्वलोकमहेश्वरम् ।
लोकाध्यक्षं स्तुवन्नित्यं सर्वदुःखातिगो भवेत ।। १३

ब्रह्मण्यं सर्वधर्मज्ञं लोकानां कीर्तिवर्धनम् ।
लोकनाथं महद्भूतं सर्वभूतभवोद्भवम् ।। १४

एष मे सर्वधर्माणां धर्मो(अ)धिकतमो मतः ।
यद्भक्त्या पुण्डरीकाक्षं स्तवैरर्चेन्नरः सदा ।। १५

परमं यो महत्तेजः परमं यो महत्तपः ।
परमं यो महद्ब्रह्म परमं यः परायणम् ।। १६

पवित्राणां पवित्रं यो मङ्गलानां च मङ्गलम् ।
दैवतं देवतानां च भूतानां यो(अ)व्ययः पिता ।। १७

यतः सर्वाणि भूतानि भवन्त्यादियुगागमे ।
यस्मिंश्च प्रलयं यान्ति पुनरेव युगक्षये ।। १८

तस्य लोकप्रधानस्य जगन्नाथस्य भूपते।
विष्णोर्नामसहस्रं मे श्रृणु पापभयापहम्।। १९

यानि नामानि गौणानि विख्यातानि महात्मनः।
ऋषिभिः परिगीतानि तानि वक्ष्यामि भूतये।। २०

ऋषिर्नाम्नां सहस्रस्य वेदव्यासो महामुनिः।
छन्दो(अ)नुष्टुप्तथा देवो भगवान्देवकीसुतः।। २१

अमृतांशूद्भवो बीजं शक्तिर्देवकिनन्दनः।
त्रिसामा हृदयं तस्य शान्त्यर्थे विनियुज्यते।। २२

विष्णुं जिष्णुं महाविष्णुं प्रभविष्णुं महेश्वरम् ।
अनेकरूपदैत्यान्तं नमामि पुरुषोत्तमम् ।। २३

अधिकः पाठः

केशवः पातु मे पादौ जंघे नारायणो मम ।
माधवो मे कटिं पातु गोविन्दो गुह्यमेव च ।। २४

नाभिं विष्णुस्तु मे पातु जठरं मधुसूदनः ।
उरस्त्रिविक्रमः पातु हृदयं पातु वामनः ।। २५

श्रीधरः पातु मे कण्ठं हृषीकेशो मुखं मम ।।
पद्मनाभस्तु नयने शिरो दामोदरो मम ।। २६

एवमेतानि नामानि जपकाले विशेषतः ।
विन्यसेदात्मरक्षार्थम् सर्वमंगलसिद्धये ।। २७

अस्य श्रीविष्णोर्दिव्यसहस्रनामस्तोत्रमहामन्त्रस्य ।
श्री वेदव्यासो भगवान् ऋषिः । अनुष्टुप् छन्दः ।
श्रीमहाविष्णुः परमात्मा श्रीमन् नारायणो देवता ।
अमृतांशूद्भवो भानुरिति बीजम् ।
देवकीनन्दनः स्रष्टेति शक्तिः ।
उद्भवःक्षोभणोदेव इति परमो मन्त्रः
शङ्ख भृन्नन्दकीचक्रीति कीलकम्
शार्ङ्गधन्वा गदाधर इत्यस्त्रम्

रथाङ्गपाणिरक्षोभ्य	इति	नेत्रम्
त्रिसामा सामगः	सामेति	कवचम्
आनन्दं	परब्रह्मेति	योनिः
ऋतुः सुदर्शनः काल	इति	दिग्बन्धः
श्रीविश्वरूप	इति	ध्यानम्

श्रीमहाविष्णु प्रीत्यर्थे सहस्रनामजपे विनियोगः ।

अथ करन्यासः

शङ्खाय	अङ्गुष्ठाभ्यां	नमः
चक्राय	तर्जनीभ्यां	नमः
गदायै	मध्यमाभ्यां	नमः
खड्गाय	अनामिकाभ्यां	नमः

शाङ्र्गाय	कनिष्ठिकाभ्यां	नमः
पञ्चायुधाय	करतलकरपृष्ठाभ्यां	नमः

अथ हृदयादिन्यासः (अङ्गन्यासः)

शङ्खाय	हृदयाय	नमः
चक्राय	शिरसे	स्वाहा
गदायै	शिखायै	वषट्
खड्गाय	कवचाय	हुम्
शार्ङ्गाय	नेत्रत्रयाय	वौषट्
पञ्चायुधाय	अस्त्राय	फट्

भूर्भुवस्सुवरोम् इति दिग्बन्धः

ध्यानम्

क्षीरोदन्वत्प्रदेशे शुचिमणिविलसत्सैकते मौक्तिकानां
मालाक्लृप्तासनस्थः स्फटिक-मणि-निभै-मौक्तिकैर्मण्डिताङ्गः।
शुभ्रैरभ्रै-रदभ्रै-रुपरि-विरचितै-र्मुक्तपीयूषवर्षैः
आनन्दी नः पुनीया-दरिनलिन-गदा-शङ्खपाणिर्मुकुन्दः।। १

भूः पादौ यस्य नाभिर्वियदसुरनिलश्चन्द्रसूर्यौ च नेत्रे
कर्णावाशाः शिरोद्यौर्मुखमपि दहनो यस्य वास्तेयमब्धिः।
अन्तस्स्थं यस्य विश्वं सुर-नर-खग-गोभोगि-गन्धर्वदैत्यैः
चित्रं-रंरम्यते-तं-त्रिभुवनवपुषं विष्णुमीशं नमामि।। २

।।ओं नमो भगवते वासुदेवाय।।

शान्ताकारं भुजगशयनं पद्मनाभं सुरेशं
विश्वाधारं गगनसदृशं मेघवर्णं शुभाङ्गम्।
लक्ष्मीकान्तं कमलनयनं योगिहृद्ध्यानगम्यं
वन्दे विष्णुं भवभयहरं सर्वलोकैकनाथम्।। ३

मेघश्यामं पीतकौशेयवासं
श्रीवत्साङ्कं कौस्तुभोद्भासिताङ्गम्।
पुण्योपेतं पुण्डरीकायताक्षं
विष्णुं वन्दे सर्वलोकैकनाथम्।। ४

नमः समस्तभूतानां आदिभूताय भूभृते।
अनेक रूपरूपाय विष्णवे प्रभविष्णवे।। ५

सशङ्खचक्रं सकिरीटकुण्डलं सपीतवस्त्रं सरसीरुहेक्षणम्।
सहारवक्षःस्थलशोभिकौस्तुभं नमामि विष्णुं शिरसा चतुर्भुजम्

छायायां पारिजातस्य हेमसिंहासनोपरि।
आसीनमम्बुदश्याममायताक्षमलंकृतम्।।
चन्द्राननं चतुर्बाहुं श्रीवत्साङ्कितवक्षसम्।
रुक्मिणीसत्यभामाभ्यां सहितं कृष्णमाश्रये।। ७

ओं नमो नारायणाय
ओं नमो भगवते वासुदेवाय
ओं विश्वस्मै नमः

ओं विश्वं विष्णुर्वषट्कारो भूतभव्यभवत्प्रभुः ।
भूतकृद्भूतभृद्भावो भूतात्मा भूतभावनः ।। १

पूतात्मा परमात्मा च मुक्तानां परमा गतिः ।
अव्ययः पुरुषः साक्षी क्षेत्रज्ञो(अ)क्षर एव च ।। २

योगो योगविदां नेता प्रधानपुरुषेश्वरः ।
नारसिंहवपुः श्रीमान् केशवः पुरुषोत्तमः ।। ३

सर्वः शर्वः शिवः स्थाणुर्भूतादिर्निधिरव्ययः ।
संभवो भावनो भर्ता प्रभवः प्रभुरीश्वरः ।। ४

स्वयंभूः शम्भुरादित्यः पुष्कराक्षो महास्वनः ।
अनादिनिधनो धाता विधाता धातुरुत्तमः ।। ५

अप्रमेयो हृषीकेशः पद्मनाभो(अ)मरप्रभुः ।
विश्वकर्मा मनुस्त्वष्टा स्थविष्ठः स्थविरो ध्रुवः ।। ६

अग्राह्यः शाश्वतः कृष्णो लोहिताक्षः प्रतर्दनः ।
प्रभूतस्त्रिककुब्धाम पवित्रं मङ्गलं परम् ।। ७

ईशानः प्राणदः प्राणो ज्येष्ठः श्रेष्ठः प्रजापतिः ।
हिरण्यगर्भो भूगर्भो माधवो मधुसूदनः ।। ८

ईश्वरो विक्रमी धन्वी मेधावी विक्रमः क्रमः ।
अनुत्तमो दुराधर्षः कृतज्ञः कृतिरात्मवान् ।। ९

सुरेशः शरणं शर्म विश्वरेताः प्रजाभवः ।
अहः संवत्सरो व्यालः प्रत्ययः सर्वदर्शनः ।। १०

अजःसर्वेश्वरःसिद्धःसिद्धिःसर्वादिरच्युतः ।
वृषाकपिरमेयात्मा सर्वयोगविनिःसृतः ।। ११

वसुर्वसुमनाःसत्यःसमात्मा सम्मितस्समः ।
अमोघः पुण्डरीकाक्षो वृषकर्मा वृषाकृतिः ।। १२

रुद्रो बहुशिरा बभ्रु-र्विश्वयोनिश्शुचिश्रवाः ।
अमृतश्शाश्वतस्स्थाणुर्वरारोहो महातपाः ।। १३

सर्वगः सर्वविद्भानुर्विष्वक्सेनो जनार्दनः ।
वेदो वेदविदव्यङ्गो वेदाङ्गो वेदवित्कविः ।। १४

लोकाध्यक्षस्सुराध्यक्षो धर्माध्यक्षः कृताकृतः ।
चतुरात्मा चतुर्व्यूहश्चतुर्दंष्ट्रश्चतुर्भुजः ।। १५

भ्राजिष्णुर्भोजनं भोक्ता सहिष्णुर्जगदादिजः ।
अनघो विजयो जेता विश्वयोनिः पुनर्वसुः ।। १६

उपेन्द्रो वामनः प्रांशुरमोघः शुचिरूर्जितः ।
अतीन्द्रः संग्रहः सर्गो धृतात्मा नियमो यमः ।। १७

वेद्यो वैद्यः सदायोगी वीरहा माधवो मधुः ।
अतीन्द्रियो महामायो महोत्साहो महाबलः ।। १८

महाबुद्धिर्महावीर्यो महाशक्तिर्महाद्युतिः ।
अनिर्देश्ययवपुः श्रीमानमेयात्मा महाद्रिधृक् ।। १९

महेष्वासो महीभर्ता श्रीनिवासः सतां-गतिः ।
अनिरुद्धः सुरानन्दो गोविन्दो गोविदां-पतिः ।। २०

मरीचिर्दमनो हंसः सुवर्णो भुजगोत्तमः ।
हिरण्यनाभः सुतपाः पद्मनाभः प्रजापतिः ।। २१

अमृत्युः सर्वदृक् सिंहः संधाता संधिमान् स्थिरः ।
अजो दुर्मर्षणः शास्ता विश्रुतात्मा सुरारिहा ।। २२

गुरुर्गुरुत्तमो धाम सत्यः सत्यपराक्रमः ।
निमिषो(अ)निमिषस्स्रग्वी वाचस्पतिरुदारधीः ।। २३

अग्रणीर्ग्रामणीः श्रीमान् न्यायो नेता समीरणः ।
सहस्रमूर्धा विश्वात्मा सहस्राक्षः सहस्रपात् ।। २४

आवर्तनो निवृत्तात्मा संवृतः संप्रमर्दनः ।
अहः संवर्तको वह्निरनिलो धरणीधरः ।। २५

सुप्रसादः प्रसन्नात्मा विश्वधृग्विश्वभुग्विभुः ।
सत्कर्ता सत्कृतः साधुर्जह्नुर्नारायणो नरः ।। २६

असंख्येयो(अ)प्रमेयात्मा विशिष्टः शिष्टकृच्छुचिः ।
सिद्धार्थस्सिद्धसंकल्पः सिद्धिदः सिद्धिसाधनः ।। २७

वृषाही वृषभो विष्णुर्वृषपर्वा वृषोदरः ।
वर्धनो वर्धमानश्च विविक्तः श्रुतिसागरः ।। २८

सुभुजो दुर्धरो वाग्मी महेन्द्रो वसुदो वसुः ।
नैकरूपो बृहद्रूपः शिपिविष्टः प्रकाशनः ।। २९

ओजस्तेजो द्युतिधरः प्रकाशात्मा प्रतापनः ।
ऋद्धः स्पष्टाक्षरो मन्त्रश्चन्द्रांशुर्भास्करद्युतिः ।। ३०

अमृतांशूद्भवो भानुः शशबिन्दुः सुरेश्वरः ।
औषधं जगतः सेतुः सत्यधर्मपराक्रमः ।। ३१

भूतभव्यभवन्नाथः पवनः पावनो(अ)नलः ।
कामहा कामकृत्कान्तः कामः कामप्रदः प्रभुः ।। ३२

युगादिकृद्युगावर्तो नैकमायो महाशनः ।
अदृश्यो व्यक्तरूपश्च सहस्रजिदनन्तजित् ।। ३३

इष्टोविशिष्टः शिष्टेष्टः शिखण्डी नहुषो वृषः ।
क्रोधहा क्रोधकृत्कर्ता विश्वबाहुर्महीधरः ।। ३४

अच्युतः प्रथितः प्राणः प्राणदो वासवानुजः ।
अपांनिधिरधिष्ठानमप्रमत्तः प्रतिष्ठितः ।। ३५

स्कन्दस्स्कन्दधरो धुर्यो वरदो वायुवाहनः ।
वासुदेवो बृहद्भानुरादिदेवः पुरन्दरः ।। ३६

अशोकस्तारणस्तारः शूरः शौरिर्जनेश्वरः ।
अनुकूलः शतावर्तः पद्मी पद्मनिभेक्षणः ।। ३७

पद्मनाभो(अ)रविन्दाक्षः पद्मगर्भः शरीरभृत् ।
महर्द्धिर्ऋद्धो वृद्धात्मा महाक्षो गरुडध्वजः ।। ३८

अतुलः शरभो भीमः समयज्ञो हविर्हरिः ।
सर्वलक्षणलक्षणयो लक्ष्मीवान् समितिञ्जयः ।। ३९

विक्षरो रोहितो मार्गो हेतुर्दामोदरः सहः ।
महीधरो महाभागो वेगवानमिताशनः ।। ४०

उद्भवः क्षोभणो देवः श्रीगर्भः परमेश्वरः ।
करणं कारणं कर्ता विकर्ता गहनो गुहः ।। ४१

व्यवसायो व्यवस्थानः संस्थानः स्थानदो ध्रुवः ।
परर्द्धिः परमस्पष्टस्तुष्टः पुष्टः शुभेक्षणः ।। ४२

रामो विरामो विरतो मार्गो नेयो नयो(अ)नयः ।
वीरः शक्तिमतां श्रेष्ठो धर्मो धर्मविदुत्तमः ।। ४३

वैकुण्ठः पुरुषः प्राणः प्राणदः प्रणवः पृथुः ।
हिरण्यगर्भः शत्रुघ्नो व्याप्तो वायुरधोक्षजः ।। ४४

ऋतुः सुदर्शनः कालः परमेष्ठी परिग्रहः ।
उग्रः संवत्सरो दक्षो विश्रामो विश्वदक्षिणः ।। ४५

विस्तारः स्थावरस्थाणुः प्रमाणं बीजमव्ययम् ।
अर्थो(अ)नर्थो महाकोशो महाभोगो महाधनः ।। ४६

अनिर्विण्णः स्थविष्ठोभूर्धर्मयूपो महामखः ।
नक्षत्रनेमिर्नक्षत्री क्षमः क्षामः समीहनः ।। ४७

यज्ञ इज्यो महेज्यश्च क्रतुः सत्रं सतां-गतिः ।
सर्वदर्शी विमुक्तात्मा सर्वज्ञो ज्ञानमुत्तमम् ।। ४८

सुव्रतः सुमुखः सूक्ष्मः सुघोषः सुखदः सुहृत् ।
मनोहरो जितक्रोधो वीरबाहुर्विदारणः ।। ४९

स्वापनः स्ववशो व्यापी नैकात्मा नैककर्मकृत् ।
वत्सरो वत्सलो वत्सी रत्नगर्भो धनेश्वरः ।। ५०

धर्मगुब्धर्मकृद्धर्मी सदसत्क्षरमक्षरम् ।
अविज्ञाता सहस्रांशुर्विधाता कृतलक्षणः ।। ५१

गभस्तिनेमिः सत्त्वस्थः सिंहो भूतमहेश्वरः ।
आदिदेवो महादेवो देवेशो देवभृद्गुरुः ।। ५२

उत्तरो गोपतिर्गोप्ता ज्ञानगम्यः पुरातनः ।
शरीरभूतभृद्भोक्ता कपीन्द्रो भूरिदक्षिणः ।। ५३

सोमपो(अ)मृतपः सोमः पुरुजित्पुरुसत्तमः ।
विनयो जयः सत्यसन्धो दाशार्हः सात्त्वतां पतिः ।।

जीवो विनयितासाक्षी मुकुन्दो(अ)मितविक्रमः ।
अम्भोनिधिरनन्तात्मा महोदधिशयो(अ)न्तकः ।। ५५

अजो महार्हः स्वाभाव्यो जितामित्रः प्रमोदनः ।
आनन्दो नन्दनो नन्दः सत्यधर्मा त्रिविक्रमः ।। ५६

महर्षिः कपिलाचार्यः कृतज्ञो मेदिनीपतिः ।
त्रिपदस्त्रिदशाध्यक्षो महाशृङ्गः कृतान्तकृत् ।। ५७

महावराहो गोविन्दः सुषेणः कनकाङ्गदी ।
गुह्यो गभीरो गहनो गुप्तश्चक्रगदाधरः ।। ५८

वेधाः स्वाङ्गो(अ)जितः कृष्णो दृढः सङ्कर्षणो(अ)च्युतः ।
वरुणो वारुणो वृक्षः पुष्कराक्षोमहामनाः ।। ५९

भगवान् भगहा(आ)नन्दी वनमाली हलायुधः ।
आदित्यो ज्योतिरादित्यः सहिष्णुर्गतिसत्तमः ।। ६०

सुधन्वा खण्डपरशुर्दारुणो द्रविणप्रदः ।
दिवःस्पृक् सर्वदृग्व्यासो वाचस्पतिरयोनिजः ।। ६१

त्रिसामा सामगः साम निर्वाणं भेषजं भिषक् ।
संन्यासकृच्छमः शान्तो निष्ठा शान्तिः परायणम् ।। ६२

शुभाङ्गः शान्तिदः स्रष्टा कुमुदः कुवलेशयः ।
गोहितो गोपतिर्गोप्ता वृषभाक्षो वृषप्रियः ।। ६३

अनिवर्ती निवृत्तात्मा संक्षेप्ता क्षेमकृच्छिव: ।
श्रीवत्सवक्षा: श्रीवास: श्रीपति: श्रीमतां वर: ।। ६४

श्रीद: श्रीश: श्रीनिवास: श्रीनिधि: श्रीविभावन: ।
श्रीधर: श्रीकर: श्रेय: श्रीमांल्लोकत्रयाश्रय: ।। ६५

स्वक्ष: स्वङ्ग: शतानन्दो नन्दिर्ज्योतिर्गणेश्वर: ।
विजितात्मा-विधेयात्मा-सत्कीर्तिश्छिन्नसंशय: ।। ६६

उदीर्ण: सर्वतश्चक्षुरनीश: शाश्वतस्थिर: ।
भूशयो भूषणो भूतिर्विशोक: शोकनाशन: ।। ६७

अर्चिष्मानर्चितः कुम्भो विशुद्धात्मा विशोधनः ।
अनिरुद्धो(अ)प्रतिरथः प्रद्युम्नो(अ)मितविक्रमः ।। ६८

कालनेमिनिहा वीरः शौरिः शूरजनेश्वरः ।
त्रिलोकात्मा त्रिलोकेशः केशवः केशिहा हरिः ।। ६९

कामदेवः कामपालः कामी कान्तः कृतागमः ।
अनिर्देश्यवपुर्विष्णु-र्वीरो(अ)नन्तो धनञ्जयः ।। ७०

ब्रह्मण्यो ब्रह्मकृद् ब्रह्मा ब्रह्म ब्रह्म-विवर्धनः ।
ब्रह्मविद् ब्राह्मणो ब्रह्मी ब्रह्मज्ञो ब्राह्मणप्रियः ।। ७१

महाक्रमो महाकर्मा महातेजा महोरगः ।
महाक्रतुर्महायज्वा महायज्ञो महाहविः ।। ७२

स्तव्यः स्तवप्रियः स्तोत्रं स्तुतिः स्तोता रणप्रियः ।
पूर्णः पूरयिता पुण्यः पुण्यकीर्तिरनामयः ।। ७३

मनोजवस्तीर्थकरो वसुरेता वसुप्रदः ।
वसुप्रदो वासुदेवो वसुर्वसुमना हविः ।। ७४

सद्गतिः सत्कृतिः सत्ता सद्भूतिः सत्परायणः ।
शूरसेनो यदुश्रेष्ठः सन्निवासः सुयामुनः ।। ७५

भूतावासो वासुदेवः सर्वासुनिलयो(अ)नलः ।
दर्पहा दर्पदो दृप्तो दुर्धरो(अ)थापराजितः ।। ७६

विश्वमूर्तिर्महामूर्तिर्दीप्तमूर्तिरमूर्तिमान् ।
अनेकमूर्तिरव्यक्तः शतमूर्तिः शताननः ।। ७७

एको नैकः सवः कः किं यत्तत्पदमनुत्तमम् ।
लोकबन्धुर्लोकनाथो माधवो भक्तवत्सलः ।। ७८

सुवर्णवर्णो हेमाङ्गो वराङ्गश्चन्दनाङ्गदी ।
वीरहा विषमः शून्यो घृताशीरचलश्चलः ।। ७९

अमानी मानदो मान्यो लोकस्वामी त्रिलोकधृक्।
सुमेधा मेधजो धन्यः सत्यमेधा धराधरः ।। ८०

तेजोवृषो द्युतिधरः सर्वशस्त्रभृतां वरः।
प्रग्रहो निग्रहो व्यग्रो नैकशृङ्गो गदाग्रजः ।। ८१

चतुर्मूर्तिश्चतुर्बाहुश्चतुर्व्यूहश्चतुर्गतिः।
चतुरात्मा चतुर्भावश्चतुर्वेदविदेकपात् ।। ८२

समावर्तो(अ)निवृत्तात्मा दुर्जयो दुरतिक्रमः।
दुर्लभो दुर्गमो दुर्गो दुरावासो दुरारिहा ।। ८३

शुभाङ्गो लोकसारङ्गः सुतन्तुस्तन्तुवर्धनः ।
इन्द्रकर्मा महाकर्मा कृतकर्मा कृतागमः ।। ८४

उद्भवः सुन्दरः सुन्दो रत्ननाभः सुलोचनः ।
अर्को वाजसनः श्रृङ्गी जयन्तः सर्वविज्जयी ।। ८५

सुवर्णबिन्दुरक्षोभ्यः सर्ववागीश्वरेश्वरः ।
महाह्लदो महागर्तो महाभूतो महानिधिः ।। ८६

कुमुदः कुन्दरः कुन्दः पर्जन्यः पावनो(अ)निलः ।
अमृताशो(अ)मृतवपुः सर्वज्ञः सर्वतोमुखः ।। ८७

सुलभः सुव्रतः सिद्धः शत्रुजिच्छत्रुतापनः ।
न्यग्रोधोदुम्बरो(अ)श्वत्थश्चाणूरान्ध्रनिषूदनः ।। ८८

सहस्रार्चिस्सप्तजिह्वः सप्तैधाः सप्तवाहनः ।
अमूर्तिरनघो(अ)चिन्त्यो भयकृद्भयनाशनः ।। ८९

अणुर्बृहत्कृशः स्थूलो गुणभृन्निर्गुणो महान् ।
अधृतः स्वधृतः स्वास्यः प्राग्वंशो वंशवर्धनः ।। ९०

भारभृत्कथितो योगी योगीशः सर्वकामदः ।
आश्रमः श्रमणः क्षामः सुपर्णो वायुवाहनः ।। ९१

धनुर्धरो धनुर्वेदो दण्डो दमयिता दमः।
अपराजितः सर्वसहो नियन्ता(अ)नियमो(अ)यमः।।

सत्ववान्सात्विकः सत्यः सत्यधर्मपरायणः।
अभिप्रायः प्रियार्होर्ऽहः प्रियकृत्प्रीतिवर्धनः।। ९३

विहायसगतिर्ज्योतिः सुरुचिर्हुतभुग्विभुः।
रविर्विरोचनः सूर्यः सविता रविलोचनः।। ९४

अनन्तो हुतभुग्भोक्ता सुखदो नैकजो(अ)ग्रजः।
अनिर्विण्णः सदामर्षी लोकाधिष्ठानमद्भुतः।। ९५

सनात्सनातनतमः कपिलः कपिरव्ययः ।
स्वस्तिदः स्वस्तिकृत्स्वस्ति स्वस्तिभुक्स्वस्तिदक्षिणः ।।

अरौद्रः कुण्डली चक्री विक्रम्यूर्जितशासनः ।
शब्दातिगः शब्दसहः शिशिरः शर्वरीकरः ।। ९७

अक्रूरः पेशलो दक्षो दक्षिणः क्षमिणां वरः ।
विद्वत्तमो वीतभयः पुण्यश्रवणकीर्तनः ।। ९८

उत्तारणो दुष्कृतिहा पुण्यो दुःस्वप्ननाशनः ।
वीरहा रक्षणः सन्तो जीवनः पर्यवस्थितः ।। ९९

अनन्तरूपो(अ)नन्तश्रीर्जितमन्युर्भयापहः ।
चतुरश्रो गभीरात्मा विदिशो व्यादिशो दिशः ।। १००

अनादिर्भूर्भुवो लक्ष्मीः सुवीरो रुचिराङ्गदः ।
जननो जनजन्मादिर्भीमो भीमपराक्रमः ।। १०१

आधारनिलयो धाता पुष्पहासः प्रजागरः ।
ऊर्ध्वगः सत्पथाचारः प्राणदः प्रणवः पणः ।। १०२

प्रमाणं प्राणनिलयः प्राणभृत्प्राणजीवनः ।
तत्वं तत्वविदेकात्मा जन्ममृत्युजरातिगः ।। १०३

भूर्भुवःस्वस्तरुस्तारः सविता प्रपितामहः ।
यज्ञो यज्ञपतिर्यज्वा यज्ञाङ्गो यज्ञवाहनः ।। १०४

यज्ञभृद्यज्ञकृद्यज्ञी यज्ञभुग्यज्ञसाधनः ।
यज्ञान्तकृद्यज्ञगुह्यमन्नमन्नाद एव च ।। १०५

आत्मयोनिः स्वयञ्जातो वैखानः सामगायनः ।
देवकीनन्दनः स्रष्टा क्षितीशः पापनाशनः ।। १०६

शङ्खभृन्नन्दकी चक्री शार्ङ्गधन्वा गदाधरः ।
रथाङ्गपाणिरक्षोभ्यः सर्वप्रहरणायुधः ।। १०७

सर्वप्रहरणायुध ओं नम इति ।

वनमाली गदी शाङ्र्गी शङ्खी चक्री च नन्दकी।
श्रीमान्नारायणो विष्णुर्वासुदेवो(अ)भिरक्षतु।।

श्रीवासुदेवो(अ)भिरक्षत्वों नम इति।

फलश्रुति श्लोका:

इतीदं कीर्तनीयस्य केशवस्य महात्मनः।
नाम्नां सहस्रंदिव्यानामशेषेण प्रकीर्तितम्।। १

य इदं शृणुयान्नित्यं यश्चापि परिकीर्तयेत्।
नाशुभं प्राप्नुयात्किंचित्सो(अ)मुत्रेह च मानवः।। २

वेदान्तगो ब्राह्मणः स्यात् क्षत्रियो विजयी भवेत्।
वैश्यो धनसमृद्धः स्याच्छूद्रः सुखमवाप्नुयात्।। ३

धर्मार्थी प्राप्नुयाद्धर्ममर्थार्थी चार्थमाप्नुयात्।
कामानवाप्नुयात्कामी प्रजार्थी चाप्नुयात्प्रजाः।। ४

भक्तिमान् यः सदोत्थाय शुचिस्तद्गतमानसः।
सहस्रं वासुदेवस्य नाम्नामेतत्प्रकीर्तयेत्।। ५

यशः प्राप्नोति विपुलं याति प्राधान्यमेव च।
अचलां श्रियमाप्नोति श्रेयःप्राप्नोत्यनुत्तमम्।। ६

न भयं क्वचिदाप्नोति वीर्यं तेजश्च विन्दति ।
भवत्यरोगो द्युतिमान् बलरूपगुणान्वितः ।। ७

रोगार्तो मुच्यते रोगाद्बद्धो मुच्येत बन्धनात् ।
भयान्मुच्येत भीतस्तु मुच्येतापन्न आपदः ।। ८

दुर्गाण्यतितरत्याशु पुरुषः पुरुषोत्तमम् ।
स्तुवन्नामसहस्रेण नित्यं भक्तिसमन्वितः ।। ९

वासुदेवाश्रयो मर्त्यो वासुदेवपरायणः ।
सर्वपापविशुद्धात्मा याति ब्रह्म सनातनम् ।। १०

न वासुदेवभक्तानामशुभं विद्यते क्वचित् ।
जन्ममृत्युजराव्याधिभयं नैवोपजायते ।। ११

इमं स्तवमधीयानः श्रद्धाभक्तिसमन्वितः ।
युज्येतात्मसुखक्षान्ति श्रीधृतिस्मृतिकीर्तिभिः ।। १२

न क्रोधो न च मात्सर्यं न लोभो नाशुभा मतिः ।
भवन्ति कृतपुण्यानां भक्तानां पुरुषोत्तमे ।। १३

द्यौः सचन्द्रार्क-नक्षत्रा खं दिशो भूर्महोदधिः ।
वासुदेवस्य वीर्येण विधृतानि महात्मनः ।। १४

ससुरासुरगन्धर्वं सयक्षोरग-राक्षसम् ।
जगद्वशे वर्ततेदं कृष्णस्य सचराचरम् ।। १५

इन्द्रियाणि मनो बुद्धिः सत्त्वं तेजो बलं धृतिः ।
वासुदेवात्मकान्याहुः क्षेत्रं क्षेत्रज्ञ एव च ।। १६

सर्वागमानामाचारः प्रथमं परिकल्पते ।
आचारप्रभवो धर्मो धर्मस्य प्रभुरच्युतः ।। १७

ऋषयः पितरो देवा महाभूतानि धातवः ।
जङ्गमाजङ्गमं चेदं जगन्नारायणोद्भवम् ।। १८

योगोज्ञानं तथा सांख्यं विद्याः शिल्पादिकर्म च।
वेदाः शास्त्राणि विज्ञानमेतत्सर्वं जनार्दनात्।। १९

एको विष्णुर्महद्भूतं पृथग्भूतान्यनेकशः।
त्रीन्लोकान्व्याप्य भूतात्मा भुङ्क्ते विश्वभुगव्ययः।। २०

इमं स्तवं भगवतो विष्णोर्व्यासेन कीर्तितम्।
पठेद्य इच्छेत्पुरुषः श्रेयः प्राप्तुं सुखानि च।। २१

विश्वेश्वरमजं देवं जगतः प्रभुमव्ययम्।
भजन्ति ये पुष्कराक्षं न ते यान्ति पराभवम्।। २२

न ते यान्ति पराभवं ओं नम इति

अर्जुन उवाच-
पद्मपत्रविशालाक्ष पद्मनाभ सुरोत्तम।
भक्तानामनुरक्तानां त्राता भव जनार्दन।। २३

श्रीभगवानुवाच-
यो मां नामसहस्रेण स्तोतुमिच्छति पाण्डव।
सो(अ)हमेकेन श्लोकेन स्तुत एव न संशयः।।
स्तुत एव न संशय ओं नम इति।। २४

व्यास उवाच-
वासनाद्वासुदेवस्य वासितं भुवनत्रयम्।

सर्वभूतनिवासो(अ)सि वासुदेव नमो(अ)स्तु ते।।
श्रीवासुदेव नमो(अ)स्तुत ओं नम इति।। २५

पार्वत्युवाच-

केनोपायेन लघुना विष्णोर्नामसहस्रकम्।
पठ्यते पण्डितैर्नित्यं श्रोतुमिच्छाम्यहं प्रभो।। २६

ईश्वर उवाच-

श्रीराम राम रामेति रमे रामे मनोरमे।
सहस्रनाम तत्तुल्यं रामनाम वरानने।।
श्रीरामनाम वरानन ओं नम इति।। २७

ब्रह्मोवाच-

नमो(अ)स्त्वनन्ताय सहस्रमूर्तये सहस्रपादाक्षि शिरोरुबाहवे।
सहस्रनाम्ने पुरुषाय शाश्वते सहस्रकोटियुगधारिणे नमः।।२८

सहस्रकोटियुगधारिण ओं नम इति।

सञ्जय उवाच-

यत्र योगेश्वरः कृष्णो यत्र पार्थो धनुर्धरः।
तत्र श्रीर्विजयो भूतिर्ध्रुवा नीतिर्मतिर्मम।। २९

श्रीभगवानुवाच-

अनन्याश्चिन्तयन्तो मां ये जनाः पर्युपासते।
तेषां नित्याभियुक्तानां योगक्षेमं वहाम्यहम्। ३०

परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम् ।
धर्मसंस्थापनार्थाय संभवामि युगे युगे ।। ३१

आर्ता विषण्णाः शिथिलाश्च भीता
घोरेषु च व्याधिषु वर्तमानाः ।
संकीर्त्य नारायणशब्दमात्रं
विमुक्तदुःखाः सुखिनो भवन्तु ।। ३२

कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर्वा
बुद्ध्या(आ)त्मनावा प्रकृतेः स्वभावात् ।

करोमि यद्यत् सकलं परस्मै
नारायणायेति समर्पयामि ।।

।।इति श्रीमहाभारते शतसाहस्त्रिकायां संहितायां
वैयासिक्यामानुशासनिकपर्वान्तर्गत दानधर्मपर्वणि
श्रीभीष्मयुधिष्ठिरसंवादे श्रीविष्णुसहस्रनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।।

।।आपदुद्धारक स्तोत्रम् ।।

आपदामपहर्तारं दातारं सर्वसंपदाम् ।
लोकाभिरामं श्रीरामं भूयो भूयो नमाम्यहम् ।। १

आर्तानामार्तिहन्तारं भीतानां भीतिनाशनम् ।
द्विषदां कालदण्डं तं रामचन्द्रं नमाम्यहम् ।। २

अग्रतः पृष्ठतश्चैव पार्श्वतश्च महाबलौ ।
आकर्णपूर्णधन्वानौ रक्षेतां रामलक्ष्मणौ ।। ३

सन्नद्धः कवची खड्गी चापबाणधरो युवा ।
गच्छन् मामग्रतो नित्यं रामः पातु सलक्ष्मणः ।। ४

नमः कोदण्डहस्ताय सन्धीकृतशराय च ।
खण्डिताखिलदैत्याय रामायापन्निवारिणे ।। ५

रामाय रामभद्राय रामचन्द्राय वेधसे ।
रघुनाथाय नाथाय सीतायाः पतये नमः ।। ६

अच्युतानन्त-गोविन्द-नामोच्चारणभेषजात् ।
नश्यन्ति सकला रोगाः सत्यं सत्यं वदाम्यहम् ।। ७

अच्युतानन्त गोविन्द विष्णो नारायणामृत ।
रोगान्मे नाशयाशेषानाशु धन्वन्तरे हरे ।। ८

अच्युतानन्त गोविन्द विष्णो धन्वन्तरे हरे ।
वासुदेवाखिलानस्य रोगान् नाशय नाशय ।। ९

अच्युतानन्त गोविन्द सच्चिदानन्द शाश्वत ।
मच्चेतो रमतां नित्यं त्वच्चारु चरणाम्बुजे ।। १०

यज्ञेशाच्युत गोविन्द माधवानन्त केशव।
कृष्ण विष्णो हृषीकेश वासुदेव नमो(अ)स्तु ते।। ११

श्रीकृष्ण विष्णो नृहरे मुरारे प्रद्युम्न संकर्षण वासुदेव।
अजानिरुद्धामल विश्वरुप त्वं पाहि नः सर्वभयादजस्रम्।।१२

हरे राम हरे राम राम राम हरे हरे
हरे कृष्ण हरे कृष्ण कृष्ण कृष्ण हरे हरे।। १३

जले विष्णुः स्थले विष्णुः विष्णुराकाशमुच्यते।
स्थावरं जङ्गमं विष्णुः सर्वं विष्णुमयं जगत्।। १४

सर्वधर्मान् परित्यज्य मामेकं शरणं व्रज।
अहं त्वा सर्व पापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा शुचः।। १५

सत्यं सत्यं पुनस्सत्यमुद्धृत्य भुजमुच्यते।
वेदाच्छास्त्रं परं नास्ति न दैवं केशवात् परम्।। १६

शरीरे जर्झरीभूते व्याधिग्रस्ते कलेबरे।
औषधं जाह्नवीतोयं वैद्यो नारायणो हरिः।। १७

आलोड्य सर्वशास्त्राणि विचार्य च पुनः पुनः।
इदमेकं सुनिष्पन्नं ध्येयो नारायणो हरिः।। १८

कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर्वा
बुद्ध्यात्मना वा प्रकृतेः स्वभावात् ।
करोमि यद्यत् सकलं परस्मै
नारायणायेति समर्पयामि ।। १९

यदक्षरपदभ्रष्टं मात्राहीनं तु यद्बवेत् ।
तत्सर्वं क्षम्यतां देव नारायण नमो(अ)स्तु ते ।। २०

विसर्ग बिन्दु मात्राणि पदपादाक्षराणि च ।
न्यूनानि चातिरिक्तानि क्षमस्व पुरुषोत्तम ।। २१

अन्यथा शरणं नास्ति त्वमेव शरणं मम।
तस्मात् कारुण्य भावेन रक्ष रक्ष जनार्दन।। २२

।।ओं तत् सत् ब्रह्मार्पणमस्तु।।

।।श्री लक्ष्म्यष्टोत्तर-शत-नाम-स्तोत्रम्।।

देव्युवाच-
देवदेव महादेव त्रिकालज्ञ महेश्वर।
करुणाकर देवेश भक्तानुग्रह-कारक।।
अष्टोत्तरशतं लक्ष्म्याः श्रोतुमिच्छामि तत्त्वतः।। १
ईश्वर उवाच-
देवि साधु महाभागे महाभाग्य-प्रदायकम्।
सर्वैश्वर्यकरं पुण्यं सर्वपापप्रणाशनम्।। २

सर्वदारिद्र्यशमनं श्रवणाद्भुक्तिमुक्तिदम्।
राजवश्यकरं दिव्यं गुह्याद्गुह्यतरं परम्।। ३

दुर्लभं सर्वदेवानां चतुष्षष्टिकलास्पदम्।
पद्मादीनां नवानां च निधीनां नित्यदायकम्।। ४

समस्तदेवसंसेव्यमणिमाद्यष्टसिद्धिदम्।
किमत्र बहुनोक्तेन देवी प्रत्यक्षदायकम्।। ५

तव प्रीत्या(अ)द्य वक्ष्यामि समाहितमनाश्श्रृणु।
अष्टोत्तरशतस्यास्य महालक्ष्मीस्तु देवता।। ६

क्लीं बीजपदमित्युक्तं शक्तिस्तु भुवनेश्वरी।
अंगन्यासः करन्यासः स इत्यादि प्रकीर्तितः।। ७

वन्दे पद्‌मकरां प्रसन्नवदनां सौभाग्यदां भाग्यदां
हस्ताभ्यां अभयप्रदां मणिगणैर्नानाविधैर्भूषिताम् ।
भक्ताभीष्टफलप्रदां हरि-हर-ब्रह्मादिभिस्सेवितां
पार्श्वे पंकज-शंख-पद्‌म-निधिभिर्युक्तां सदा शक्तिभिः ।। ८

सरसिजनयने सरोजहस्ते
धवलतरांशुक-गन्धमाल्य-शोभे ।
भगवति हरिवल्लभे मनोज्ञे
त्रिभुवन-भूतिकरि प्रसीद मह्यम् ।। ९

प्रकृतिं विकृतिं विद्यां सर्वभूतहितप्रदाम् ।
श्रद्धां विभूतिं सुरभिं नमामि परमात्मिकाम् ।। १०

वाचं पद्‌मालयां पद्‌मां शुचिं स्वाहां स्वधां सुधाम् ।
धन्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं नित्यपुष्टां विभावरीम् ।। ११

अदितिं च दितिं दीप्तां वसुधां वसुधारिणीम् ।
नमामि कमलां कान्तां कामां क्षीरोदसंभवाम् ।। १२

अनुग्रहप्रदां बुद्धिमनघां हरिवल्लभाम् ।
अशोकाममृतां दीप्तां लोकशोक विनाशिनीम् ।। १३

नमामि धर्मनिलयां करुणां लोकमातरम् ।
पद्मप्रियां पद्महस्तां पद्माक्षीं पद्मसुन्दरीम् ।। १४

पद्मोद्भवां पद्ममुखीं पद्मनाभप्रियां रमाम् ।
पद्ममालाधरां देवीं पद्मिनीं पद्मगन्धिनीम् ।। १५

पुण्यगन्धां सुप्रसन्नां प्रसादाभिमुखीं प्रभाम् ।
नमामि चन्द्रवदनां चन्द्रां चन्द्रसहोदरीम् ।। १६

चतुर्भुजां चन्द्ररूपामिन्दिरां इन्दुशीतलाम् ।
आह्लादजननीं पुष्टिं शिवां शिवकरीं सतीम् ।। १७

विमलां विश्वजननीं तुष्टिं दारिद्र्यनाशिनीम् ।
प्रीतिपुष्करिणीं शान्तां शुक्लमाल्याम्बरां श्रियम् ।। १८

भास्करीं बिल्वनिलयां वरारोहां यशस्विनीम् ।
वसुन्धरामुदाराङ्गां हरिणीं हेममालिनीम् ।। १९

धनधान्यकरीं सिद्धिं स्त्रैणसौम्यां शुभप्रदाम् ।
नृपवेश्म-गतानन्दां वरलक्ष्मीं वसुप्रदाम् ।। २०

शुभां हिरण्यप्राकारां समुद्रतनयां जयाम् ।
नमामि मंगलादेवीं विष्णु-वक्षस्थल-स्थिताम् ।। २१

विष्णुपत्नीं प्रसन्नाक्षीं नारायणसमाश्रिताम्।
दारिद्र्यध्वंसिनीं देवीं सर्वोपद्रव-वारिणीम्।। २२

नवदुर्गां महाकालींब्रह्मविष्णु-शिवात्मिकाम्।
त्रिकालज्ञानसंपन्नां नमामि भुवनेश्वरीम्।। २३

लक्ष्मीं क्षीर-समुद्रराज-तनयां श्रीरङ्गधामेश्वरीं
दासीभूत-समस्त-देववनितां लोकैक्कदीपाङ्कुराम्।

श्रीमन्मन्द-कटाक्ष-लब्ध-विभव-ब्रह्मेन्द्र-गंगाधरां
त्वां त्रैलोक्यकुटुंबिनीं सरसिजां वन्दे मुकुन्दप्रियाम्।। २४

मातर्नमामि कमले कमलायतकाक्षि
श्रीविष्णुहृत्कमलवासिनि विश्वमातः।
क्षीरोदजे कमलकोमलगर्भगौरि
लक्ष्मी प्रसीद सततं नमतां शरण्ये।। २५

त्रिकालं यो जपेद्विद्वान् षण्मासं विजितेन्द्रियः।
दारिद्र्यध्वंसनं कृत्वा सर्वमाप्नोति यत्नतः।। २६
देवीनामसहस्रेषु पुण्यमष्टोत्तरं शतम्।
येन श्रियमवाप्नोति दरिद्रः कोटिजन्मसु।। २७
भृगुवारे शतं धीमान् पठेद्वत्सरमात्रकम्।
अष्टैश्वर्यमवाप्नोति कुबेर इव भूतले।। २८
दारद्र्यमोचनं नाम स्तोत्रमंबापरं शतम्।
येन श्रियमवाप्नोति कोटिजन्म दरिद्रतः।
भुक्त्वा तु विपुलान् भोगानस्यास्सायुज्यमाप्नुयात्।। २९

प्रातःकाले पठेन्नित्यं सर्वदुःखोपशान्तये
पठंस्तु चिन्त्येद्देवीं सर्वाभरणभूषिताम्।। ३०

।।श्री लक्ष्म्यष्टोत्तर-शतनाम-स्तोत्रं समाप्तम्।।

Dharam Aur Hum

भक्ति गीत

रविवार सुबह 8 बजे

STAR PLUS